



Udeskole i Danmark og Forest School i England - en sammenligning

Bølling, Mads; Bentsen, Peter

Published in:
Videnblade By og Land

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Bølling, M., & Bentsen, P. (2010). Udeskole i Danmark og Forest School i England - en sammenligning. *Videnblade By og Land*, (6.2-4).



Udeskole i Danmark og Forest School i England – en sammenligning

Udeskole og Forest School er relativt nye former for udeundervisning i både det danske og engelske skolesystem. På trods af en fælles progressiv pædagogisk tradition er praksis forskellig på baggrund af deres placering af to uddannelseskulturer. Udeskole er et græsrods- og nedefrakommende fænomen, hvor praksis tilpasses til de nationale læreplaner. Forest School er modsat centralt reguleret gennem en specifik instruktøruddannelse og kan ses som en kritik af det etablerede skolesystem.

I de seneste år er det blevet mere almindeligt for danske folkeskolelærere at flytte deres undervisning udenørs ca. én gang om ugen over en længere periode, som supplement til den traditionelle indendørs undervisning i klasserum.

Forest School i England er derimod en institution uden for det etablerede skolesystem, som ud over skolerelaterede aktiviteter også tilbyder andre læringsaktiviteter for børn og voksne med fokus på omgang med naturen. Kvaliteterne ved sociallæring vægtes højt både i udeskole og Forest School.

Ikke kun natur og nærmiljø

Selvom naturen og nærmiljøet er centralt i udeskole og Forest School, viser undersøgelsen, at dette ikke er en selvfølge i praksis. Udeskole kan godt være en tur i biografen eller zoologisk have, men er primært knyttet til skove. Forest School kan sagtens udøves i skolegårde og mange andre forskellige steder, men er primært knyttet til skove og parker.



FOTO: DORTE VIND

I både Danmark og England er anvendelsen af naturens pædagogiske muligheder øget gennem det 20. århundrede.

I både Danmark og England er anvendelse af naturens pædagogiske muligheder øget gennem det 20. århundrede, som en kilde til frisk luft og plads til bevægelse samt en kulturkritik af urbaniseringen. Udeundervisning som metode har etableret sig i takt med institutionalisering af barndommen og institutionalisering af naturen i uddannelsessystemet.

Fælles progressiv pædagogisk tradition

Udeskole opstod med inspiration fra Norge i overgangen til det 21. århundrede og knytter sig hovedsageligt til de tidlige skoleår. Forest School udsprang direkte af idéen bag de danske naturbørnehaver og blev i 1994 implementeret i den en-

gelske pre-school. Siden har Forest School udviklet sig til også at være anvendt i primary og secondary school.

Udeskole og Forest School praktiseres i to forskellige uddannelsessystemer, men udspringer af samme progressive pædagogiske tradition. Centralt for denne tradition er, at barnet er i centrum i læreprocesserne.

Udeskole: Tilpasning til læreplanerne

I udeskole er den progressive pædagogiske tradition overvejende et ideal. Folkeskolelæreren, der udøver udeskole, ønsker ikke at styre undervisningen stringent, men at trække sig tilbage og lade eleverne være aktive. Folkeskolelæreren føler dog, at ude-

skole må legitimeres ud fra de nationale læreplaner, selv om udeskole ikke er nævnt heri. Derfor må udeskole i praksis tilpasse sig læreplanerne og være lærerstyret, både hvad angår metode og indhold. En forklaring på dette kunne være de senere års fokusering på krav og kanontæknin- g, selvom dansk uddannelseskul- tur oprindeligt er inspireret af den tyske dannelsesstraditions opfattelse af, at eleverne bedst dannes på deres egne betingelser. Den tyske tradition for dannelse og didaktik er også ka- rakteriseret ved en stærk decentral selvbestemmelse og lokalindflydelse hos lærerne over metode og ind- hold. I praksis er selvbestemmelsen for folkeskolelærerens praktisering af udeskole indskrænket.

Forest School: Kritik af uddannelsessystemet

Metoden og indholdet skal ikke legi- timeres i Forest School, idet det praktiseres uden for det etablerede skolesystem. Normen er, at meto- den overvejende er barnestyret og undervisningens indhold styres af børnenes interesse.

Denne tilgang til metode og indhold adskiller sig fra den gængse engelske uddannelseskultur, der karakterise- res ved at lærerne er underlagt en central styring af metode og ind- hold. Det universelle lærestof væg- tes højt, og elevernes karakter dan- nes bedst gennem et alment og fæl- les indhold. Forest School kan ses som en kritik af det omgivende en- gelske skolesystem.

Selverhvervelse og uddannelse

Folkeskolelæreren, der praktiserer udeskole, er ikke uddannet til dette, men har selv erhvervet sig metode og filosofi, der beskrives som et ”bottom-up” fænomen. Folkeskole- læreren savner imidlertid argumen-



FOTO: MALENE BENDIX

Folkeskolelæreren savner argumenter for at udeskole kan legitimeres som undervisnings- form. Den engelske underviser har derimod lært metode og filosofi.

ter for, at udeskole i praksis kan legi- timeres som undervisningsform. Men der er ikke krav om, at man i Danmark skal have en uddannelse for at praktisere udeskole, hvilket er et udtryk for den stærke lokalindfly- delse i dansk uddannelseskultur.

Forest School-underviseren er mod- sat uddannet til at praktisere Forest School og har herigennem lært me- tode og filosofi. Uddannelsen er et kursus med tre niveauer og er et nødvendigt krav for at kunne prakti- sere sikkert med en bestemt metode og med den rigtige filosofi. Kravet om en specifik uddannelse kan ses som et udtryk for centraliseringen i den engelske uddannelseskultur.

Komparativt casestudie

Dette Videnblad bygger på kvalita- tive interviews med henholdsvis en dansk folkeskolelærer, der praktise- rer udeskole, og en engelsk Forest School-underviser. Begge informan-

ter har fået stillet samme spørgsmål i forhold til hvilken pædagogik, de anvender samt deres selvbestemmel- se, uddannelses- og erfaringsgrund- lag i deres praktisering.

Af Mads Bølling og Peter Bentsen

Mads Bølling er kandidatstuderende på pædagogisk sociologi ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet og Bachelor i idræt og fri- luftslivsfag fra Høgskolen i Telemark i Norge. E-mail: mads@ry80.dk

Kilder:

www.udeskole.dk

www.foresteducation.org

Den samlede studieopgave kan down- loades på: www.udeskole.dk/site/forsk- ninginternational/691/